

Motion till riksdagen
2011/12:So483

av **Margareta B Kjellin (M)**

Bostäder för äldre med vårdbehov

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över vilka riktlinjer och målsättningar som behövs för att få ett ökat varierat bostadsbestånd för äldre.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att såväl ett omvårdnadsbehov som ett hyreskontrakt bör kunna ligga till grund för särskilt bostadstillägg för äldre.¹

¹ Yrkande 2 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Kollektivhus, servicehus, gruppboende eller sjukhem – boendialternativen kan verka många för den som på ålderns höst söker en ny bostad. Men sanningen är nog att alternativen inte är så skiftande eftersom platsbrist, behovsprövning och höga kostnader stänger ute många från de olika boendialternativen.

Idag råder det en brist på platser inom äldreomsorgen och detta är varken ett nytt eller övergående problem. Det är inte bara brist på platser utan också brist på vårdboende med olika inriktning utifrån olika behov av vårdinsatser. Denna problematik leder till att de tyngsta vårdbehoven prioriteras. Idag krävs det att den boende lider av ett svårare handikapp eller sjukdomstillstånd för att kvalificera sig till en plats på ett boende. Resultatet är att äldreboendena har ändrat karaktär till vårdinrättningar. Boende där man kan få plats på grund av försämrad tillgänglighet eller otrygghet saknas på många håll. Det behövs olika boendeformer för olika vårdbehov. För att detta ska verkställas behövs tydliga riktlinjer, målsättningar och stimulansmedel.

I och med ädelreformen som genomfördes i Sverige den 1 januari 1992 förändrades möjligheten att få bostadstillägg för en gruppboende. För att besitta rätt till bostadstillägg för gruppboenden infördes då ett krav på underliggande hyreskontrakt. Det som brister i den ordningen är möjligheten att förändra boendet utifrån vårdbehov. När åldersförändringar och demenssjukdomar inträtt eller förvärrats har många stannat kvar trots att boendet inte längre kunnat ge dem rätt vård och omsorg. På så sätt har också äldre med olika vårdbehov blandats, till exempel personer med en funktionsnedsättning med personer med en demenssjukdom. Flera studier har visat negativa konsekvenser för både de demenssjuka och för dem som har andra omvårdnadsbehov.

Det är givetvis viktigt att äldre människor får känna tryggheten i att få stanna kvar i sitt boende, men det måste också vägas mot vikten av en utvecklande miljö och en god vård för alla och där personal med rätt kompetens för vårdbehoven finns tillgängliga. Det är också en fråga om att utnyttja varje plats på bästa sätt, särskilt med tanke på den brist som finns idag. För att undvika besittningsrättens negativa effekter bör därför hyreskontrakten på gruppboenden ersättas med en ny upplåtelseform som ger rätt till en plats men som inte är knuten till en viss yta, ett så kallat omvårdnadskontrakt. För att inte försämra äldres ekonomiska situation bör omvårdnadskontraktet ge rätt till bostadstillägg.

Stockholm den 3 oktober 2011

Margareta B Kjellin (M)